



RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 64.269/VR
van 17 oktober 2018

over

een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap
‘houdende instemming met het samenwerkingsakkoord tussen de
Franse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschap betreffende
de aanwending van digitale frequenties voor DAB+ op elkaars
grondgebied’

Op 14 september 2018 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel verzocht binnen een termijn van dertig dagen, verlengd tot vijfenveertig dagen,^(*) een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap ‘houdende instemming met het samenwerkingsakkoord tussen de Franse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschap betreffende de aanwending van digitale frequenties voor DAB+ op elkaars grondgebied’.

Het voorontwerp is door de verenigde kamers onderzocht op 2 oktober 2018. De verenigde kamers waren samengesteld uit Jo BAERT, kamervoorzitter, voorzitter, Martine BAGUET, kamervoorzitter, Jeroen VAN NIEUWENHOVE, Bernard BLERO, Wanda VOGEL en Koen MUYLLE, staatsraden, en Anne-Catherine VAN GEERSDAELE en Greet VERBERCKMOES, griffiers.

Het verslag is uitgebracht door Anne VAGMAN, eerste auditeur, en Tim CORTHAUT, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 17 oktober 2018.

*

^(*) Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat de termijn van dertig dagen verlengd wordt tot vijfenveertig dagen in het geval waarin het advies gegeven wordt door de verenigde kamers met toepassing van artikel 85bis.

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap dat voor advies wordt voorgelegd, strekt tot instemming, wat de Vlaamse Gemeenschap betreft, met het samenwerkingsakkoord van 20 juli 2018 ‘tussen de Franse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschap betreffende de aanwending van digitale frequenties voor DAB+ op elkaars grondgebied’.

In artikel 1 van het samenwerkingsakkoord wordt bepaald dat het de Franse Gemeenschap toegestaan is het gebruik van de digitale frequentieblokken 6D en 11D op de zendinstallaties in Sint-Pieters-Leeuw te regelen en dat het de Vlaamse Gemeenschap toegestaan is de digitale frequentieblokken 11A en 12A op de zendinstallaties te Vloesberg en Waver te regelen, en dit teneinde de ontvangst van DAB+-uitzendingen in de betrokken gemeenschappen te verzekeren. De technische karakteristieken van die uitzendingen door middel van die installaties worden bepaald in de bijlage bij het samenwerkingsakkoord.

Artikel 2 van het samenwerkingsakkoord voorziet in een in een huishoudelijk reglement nader te regelen samenwerking tussen de toezichthoudende regulatoren van de betrokken gemeenschap in geval van klachten over en storingen door de betrokken zendinstallaties, waarbij de ene regulator een zaak kan voorleggen aan de andere regulator. Eventuele schadelijke storingen worden onderzocht door het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie (hierna: BIPT) overeenkomstig artikel 15 van de wet van 13 juni 2005 ‘betreffende de elektronische communicatie’.

In artikel 3 van het samenwerkingsakkoord wordt bepaald dat het akkoord in kwestie in werking treedt op de datum van het laatste bekrachtigingsdecreet.

BEVOEGDHEID

3.1. Uit artikel 4, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’ vloeit voort dat de gemeenschappen bevoegd zijn voor “de inhoudelijke en technische aspecten van de audiovisuele en de auditieve mediadiensten met uitzondering van het

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

uitzenden van mededelingen van de federale regering”. Die bevoegdheid omvat ook het regelen van de frequenties voor DAB+-uitzendingen op radio en televisie.²

3.2. Krachtens artikel 92*bis*, § 1, eerste lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 kunnen de federale Staat, de gemeenschappen en de gewesten samenwerkingsakkoorden sluiten die onder meer betrekking hebben op de gezamenlijke oprichting en het gezamenlijke beheer van gemeenschappelijke diensten en instellingen, op het gezamenlijk uitoefenen van eigen bevoegdheden, of op de gemeenschappelijke ontwikkeling van initiatieven.

Samenwerkingsakkoorden zijn bedoeld als een aanvulling op het beginsel van de exclusieve bevoegdheden van de Staat, de gemeenschappen en de gewesten. Er wordt mee beoogd een oplossing te bieden voor de moeilijkheid die erin bestaat om, in een stelsel van exclusieve bevoegdheden, gezamenlijk een beleid uit te werken.³ Essentieel is dat bevoegdheden samen worden uitgeoefend, wat een inbreng van elke bij het samenwerkingsakkoord of een onderdeel ervan betrokken partij veronderstelt. Hoewel elke vorm van samenwerking onvermijdelijk een beperking van de autonomie van de betrokken overheden impliceert, mag het sluiten van een samenwerkingsakkoord waarin voormeld artikel 92*bis* voorziet, niet een uitwisseling, een afstand of een teruggave van bevoegdheden tot gevolg hebben.⁴

De Raad van State, afdeling Wetgeving, heeft in het verleden evenwel al erkend dat

(vertaling) “[er] (...) slechts een smalle marge [is] tussen de vormen van samenwerking die verboden zijn, te weten die welke een ‘uitwisseling, een afstand of een teruggave van de bevoegdheden zoals die door of krachtens de Grondwet zijn bepaald en opgedragen’

² Over de bevoegdheid van de gemeenschappen om, met inachtneming van de federale technische normen, de technische aspecten te regelen die specifiek zijn voor de materie radio-omroep en de frequenties toe te wijzen, zie ook: GwH 25 januari 1990, nr. 7/90, 2.B.3; GwH 7 februari 1991, nr. 1/91, B.5; GwH 23 juni 2011, nr. 112/2011, B.3.2.

³ *Parl.St.* Senaat B.Z. 1988, nr. 405/2, 47.

⁴ GwH 3 maart 1994, nr. 17/1994, B.5.3; GwH 8 mei 2014, nr. 73/2014, B.15.2; GwH 3 december 2015, nr. 171/2015, B.12. Zie ook GwH 23 juni 2011, nr. 112/2011, B.3.2, en de vaste adviespraktijk van de Raad van State, o.m.: adv.RvS 45.614/AV van 13 januari 2009 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 11 december 2009 ‘houdende instemming met het samenwerkingsakkoord tussen het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, het Vlaamse Gewest en het Waalse Gewest met betrekking tot de implementatie van de bedrijfstoelageregeling’, opmerking 2.2.2, *Parl.St.* VI.Parl. 2009, nr. 109/1; adv.RvS 52.324/AV/4 van 4 januari 2013 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van het Waalse Gewest van 11 april 2014 ‘portant assentiment à l’accord de coopération conclu le 21 novembre 2013 entre la Région wallonne et la Communauté Française relatif aux articles 42 et 44 de la Convention internationale des droits de l’enfant’, opmerking 3, *Parl.St.* W.Parl. 2013-14, nr. 1024/1; adv.RvS 61.302/VR van 18 mei 2017 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 1 december 2017 ‘houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord van 17 juli 2017 tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en de Duitstalige Gemeenschap met betrekking tot de erkende plaatselijke geloofsgemeenschappen van de erkende erediensten, waarvan het grondgebied meer dan één deelstaat bestrijkt’, opmerking 4.1, *Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1303/1; adv.RvS 63.949/VR/V van 31 juli 2018 over een voorontwerp van ordonnantie ‘houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord van 20 november 2017 tussen de federale, gewestelijke en gemeenschapsoverheden voor het coördineren van de gegevensverwerking in het gezondheidsbeleid en de bijstand aan personen’, opmerking 4.4.

impliceren en die welke zijn toegestaan en die bestaan in bijvoorbeeld ‘de gezamenlijke uitoefening van eigen bevoegdheden’ ”.⁵

De Raad van State heeft daar nog aan toegevoegd dat

(vertaling) “Het antwoord op de vraag of er in een bepaald geval moet worden geconcludeerd dat het gaat om een uitwisseling, een afstand of een teruggave van bevoegdheid, is afhankelijk van het concrete onderzoek van alle omstandigheden van het beschouwde geval alsmede van de verschillende bepalingen van het samenwerkingsakkoord waarbij de concrete regels worden vastgelegd voor de samenwerking tussen de verschillende partijen bij dit akkoord.”⁶

3.3. Het samenwerkingsakkoord waaraan beoogd wordt instemming te verlenen, heeft betrekking op het gebruik van de digitale frequentieblokken 6D, 11A, 11D en 12A. Die frequentieblokken komen, ten gevolge van internationale afspraken die hieromtrent zijn gemaakt,⁷ respectievelijk toe aan de Vlaamse Gemeenschap (digitale frequentieblokken 11A en 12A) en aan de Franse Gemeenschap (digitale frequentieblokken 6D en 11D).

Het staat derhalve in beginsel aan de Vlaamse Gemeenschap en aan de Franse Gemeenschap om het gebruik van die digitale frequentieblokken voor DAB+-uitzendingen op hun grondgebied te regelen.

3.4. Uit de memorie van toelichting bij het voorontwerp blijkt dat het samenwerkingsakkoord waarmee beoogd wordt instemming te verlenen, tot doel heeft om het mogelijk te maken dat de Vlaamse Gemeenschap voor de digitale frequentieblokken 11A en 12A ook zendvergunningen verleent voor de zendinstallaties in Waver en Vloesberg,⁸ en dat de Franse Gemeenschap voor de digitale frequentieblokken 6D en 11D ook zendvergunningen verleent voor de zendinstallatie in Sint-Pieters-Leeuw.

3.5. Het samenwerkingsakkoord beoogt dus de vergunning te regelen van een aanbieder van een etheromroepnetwerk die onder de bevoegdheid van, respectievelijk, de Vlaamse Gemeenschap of de Franse Gemeenschap ressorteert, voor digitale frequentieblokken die aan die gemeenschappen toekomen, maar die gebruik wenst te maken van een zendinstallatie die gelegen is op het grondgebied waarvoor de andere gemeenschap territoriaal bevoegd is, en dit voor uitzendingen gericht op de eerstvermelde gemeenschap.

⁵ Adv.RvS 30.037/2 van 24 mei 2000 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van de Franse Gemeenschap van 20 juli 2000 ‘portant assentiment de l'accord de coopération entre la Communauté française et la Région wallonne portant sur le financement de la coopération dans le cadre de politiques croisées, sur les Fonds structurels européens et sur le développement des entreprises culturelles’, opmerking 2, *Parl.St. Parl.Com.Fr.* 1999-2000, nr. 95/1.

⁶ Adv.RvS 52.324/AV/4 van 14 januari 2013, opmerking 4.

⁷ Zie de *Final Acts van de Regional Radiocommunication Conference for planning of the digital terrestrial broadcasting service in parts of Regions 1 and 3, in the frequency bands 174-230 MHz and 470-862 MHz (RRC-06)*, getekend te Wenen op 16 juni 2006 (beschikbaar op <https://www.fdfa.be/en/final-acts-of-the-regional-radiocommunication-conference-for-the-planning-of-the-digital-terrestrial>).

⁸ Er wordt luidens de memorie van toelichting beoogd om het “mogelijk te maken dat de Vlaamse Regulator voor de Media zendvergunningen uitreikt aan Norkring voor de locaties Waver en Vloesberg”.

Het samenwerkingsakkoord heeft derhalve betrekking op een aangelegenheid die onlosmakelijk verbonden is met de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap en de Franse Gemeenschap.

3.6. De bevoegdheid die in dit geval aan de Vlaamse Gemeenschap en aan de Franse Gemeenschap wordt verleend, is beperkt tot de voormelde frequenties en tot de in het samenwerkingsakkoord vermelde zendinstallaties.⁹ Uit het samenwerkingsakkoord blijkt bovendien dat de antennes van die zendinstallaties moeten gericht zijn naar, respectievelijk, de Vlaamse Gemeenschap en de Franse Gemeenschap. Tevens worden de technische karakteristieken van die uitzendingen door middel van die zendinstallaties in de bijlage bij het samenwerkingsakkoord bepaald. Bij het verlenen van die zendvergunningen zullen de Vlaamse Gemeenschap en de Franse Gemeenschap die technische karakteristieken moeten naleven. Met dit alles wordt in het bijzonder beoogd dat de Vlaamse Gemeenschap en de Franse Gemeenschap, elk wat hen betreft, een adequate dekking van hun eigen grondgebied voor hun eigen frequentieblokken kunnen waarborgen.

3.7. Ten slotte behouden de Vlaamse Gemeenschap en de Franse Gemeenschap hun bevoegdheid om voor het overige het gebruik van de zendinstallaties te Sint-Pieters-Leeuw (Vlaamse Gemeenschap) en te Waver en Vloesberg (Franse Gemeenschap) te regelen. Zo wordt niet uitgesloten dat de Vlaamse Gemeenschap het gebruik van de digitale frequentieblokken 11A en 12A op de zendinstallatie van Sint-Pieters-Leeuw zou regelen en dat de Franse Gemeenschap het gebruik van de digitale frequentieblokken 6D en 11D op de zendinstallaties te Vloesberg en te Waver zou regelen.

Ook kan in geval van klachten of storingen de regulator van de ene gemeenschap een zaak voorleggen aan de toezichthoudende regulator van de andere gemeenschap, die met toepassing van het samenwerkingsakkoord bevoegd is om het gebruik van de frequenties op de desbetreffende zendinstallatie te regelen (artikel 2, eerste lid, van het samenwerkingsakkoord).

3.8. In die omstandigheden kan worden aanvaard dat het samenwerkingsakkoord waaraan beoogd wordt instemming te verlenen, geen uitwisseling, afstand of teruggave van bevoegdheden tot gevolg heeft.¹⁰

⁹ Waarbij het gaat om bestaande, en niet om nog op te richten, zendinstallaties.

¹⁰ Overigens is in het verleden, in het kader van gevallen waarin artikel 92bis, § 2, d) et h) van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 oplegt dat een samenwerkingsakkoord moet worden gesloten om de situatie te regelen van instellingen waarvan het ambtsgebied (verenigingen van gemeenten en provincies tot nut van het algemeen) of de activiteiten (kerkfabrieken of instellingen belast met het beheer van de temporalia van de erkende erediensten) de grenzen van een gewest overschrijden, aanvaard dat de partijen bij die samenwerkingsakkoorden niet verplicht zijn om in een gezamenlijke structuur te voorzien, maar dat ze een individuele beslissingsbevoegdheid mogen overlaten aan één van de partijen: zie GwH 3 december 2015, nr. 171/2015, B.13.2; adv.RvS 61.268/VR van 15 mei 2017 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 16 november 2017 ‘portant assentiment à l’accord de coopération entre la Région flamande, la Région wallonne, la Région de Bruxelles-Capitale et la Communauté germanophone, relatif aux communautés religieuses locales reconnues de cultes reconnus, dont le ressort territorial s’étend sur le territoire de plus d’une entité fédérée’, opmerkingen 2.1 tot 2.3, *Parl.St.* W.Parl. 2017-18, nr. 915/1; adv.RvS 61.318/VR van 15 mei 2017 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de ordonnantie van 7 december 2017 ‘houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord van 17 juli 2017 tussen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en de Duitstalige Gemeenschap, met betrekking tot de erkende plaatselijke geloofsgemeenschappen van erkende erediensten waarvan het grondgebied meer dan één deelstaat bestrijkt’,

4.1. Naar luid van artikel 2, derde lid, van het samenwerkingsakkoord waaraan beoogd wordt instemming te verlenen, is in geval van schadelijke storingen het BIPT bevoegd om deze schadelijke storingen te onderzoeken op eigen initiatief of na een klacht, en de passende maatregelen op te leggen teneinde deze schadelijke storingen te doen ophouden “conform artikel 15 van de Wet betreffende de elektronische communicatie van 13 juni 2005”.

De federale overheid beschikt evenwel over de residuaire bevoegdheid inzake “de algemene politie van de radio-elektrische golven” en dit onder meer “om wederzijdse storingen” te voorkomen.¹¹ Het komt dan ook niet aan de gemeenschappen toe om bij een samenwerkingsakkoord waarbij de federale overheid niet betrokken is, aan een federale instelling zoals het BIPT verplichtingen op te leggen die bovendien met die federale bevoegdheid samenhangen.¹²

4.2. Om uitleg gevraagd in het licht van het voorgaande, heeft de gemachtigde in het kader van de adviesaanvraag waarover de Raad van State heden advies 64.139/VR heeft gegeven, verklaard dat artikel 2, derde lid, van het samenwerkingsakkoord een louter declaratoir karakter heeft:

“S’agissant du rôle de l’IBPT, le texte (dans un souci de clarté) se réfère aux compétences de l’IBPT telles qu’elles sont définies dans la loi. En effet, les Communautés ne confèrent ou ne modifient aucune compétence de l’IBPT. Il s’agit simplement d’une énonciation des compétences des différents organes de régulation en matière de radiofréquences.”

4.3. Gelet op het voorgaande heeft die bepaling echter weinig meerwaarde, en kan ze beter worden weggelaten.

VORMVEREISTEN

5. Het Grondwettelijk Hof heeft herhaalde malen geoordeeld dat de bevoegdheden van de federale Staat en de gemeenschappen inzake de elektronische communicatie-infrastructuur, ten gevolge van de technologische evolutie, dermate verweven zijn dat ze niet anders dan in onderlinge samenwerking kunnen worden uitgeoefend,¹³ en dat de aan de radio-omroep en de televisie en de telecommunicatie gemeenschappelijke elektronische transmissie-infrastructuur en -diensten in samenwerking tussen de federale Staat en de gemeenschappen

opmerkingen 2.1 tot 2.3, *Parl.St.* Br.Parl. 2017-18, nr. A-568; adv.RvS 61.302/VR van 18 mei 2017 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 1 december 2017 ‘van 1 december 2017 houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord van 17 juli 2017 tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en de Duitstalige Gemeenschap met betrekking tot de erkende plaatselijke geloofsgemeenschappen van de erkende erediensten, waarvan het grondgebied meer dan één deelstaat bestrijkt’, opmerkingen 4.1 tot 4.3, *Parl.St.* Vl.Parl. 2017-18, nr. 1303/1.

¹¹ GwH 25 juni 1990, nr. 7/90, 2.B.3 ; GwH 7 februari 1991, nr. 1/91, B.5; GwH 23 juni 2011, nr. 112/2011, B.3.2.

¹² Zie adv.RvS 53.003/VR van 26 maart 2013 over een ontwerp dat geleid heeft tot het decreet van 20 juni 2013 ‘portant assentiment à l’accord de coopération entre la Communauté flamande et la Communauté française relatif à la gestion et au fonctionnement du ‘Jardin botanique national de Belgique’, opmerking 9, *Parl.St.* Parl.Fr.Gem. 2012-13, nr. 485/1.

¹³ GwH 14 juli 2004, nr. 132/2004, B.6.2.

moeten worden geregeld, teneinde te bewerkstelligen dat die overheden hun respectieve normen op elkaar afstemmen en om te vermijden dat die infrastructuur en die diensten aan tegenstrijdige bepalingen worden onderworpen.¹⁴

Ter uitvoering hiervan wordt in artikel 9 van het samenwerkingsakkoord van 17 november 2006 ‘tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franstalige Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap betreffende het wederzijds consulteren bij het opstellen van regelgeving inzake elektronische communicatienetwerken, het uitwisselen van informatie en de uitoefening van de bevoegdheden met betrekking tot elektronische communicatienetwerken door de regulerende instanties bevoegd voor telecommunicatie of radio-omroep en televisie’ het volgende bepaald:

“Er wordt een Interministerieel Comité voor Telecommunicatie en Radio-omroep en Televisie opgericht.

Dit Comité bestaat uit:

- 1° de minister(s) aangeduid door de federale regering;
- 2° de minister(s) aangeduid door de Vlaamse Gemeenschap;
- 3° de minister(s) aangeduid door de Franstalige Gemeenschap;
- 4° de minister(s) aangeduid door de Duitstalige Gemeenschap.

Het Interministerieel Comité voor Telecommunicatie en Radio-omroep en Televisie heeft tot taak om in onderling overleg en met respect voor ieders bevoegdheid, volgens de modaliteiten en procedures zoals vastgelegd binnen het Overlegcomité, de wederzijdse consultatie te organiseren omtrent mekaars initiatieven inzake het opstellen van ontwerpregelgeving met betrekking tot omroep en telecommunicatie.”

Aan de hand van de stukken van de adviesaanvraag, heeft de Raad van State niet kunnen nagaan of in dit geval die wederzijdse consultatie heeft plaatsgevonden.

ONDERZOEK VAN DE TEKST VAN HET SAMENWERKINGSAKKOORD

Artikel 2

6. Naar luid van artikel 2, eerste lid, van het samenwerkingsakkoord waarmee beoogd wordt instemming te verlenen, werken de toezichthoudende regulatoren van de Vlaamse Gemeenschap en van de Franse Gemeenschap samen in geval van klachten en storingen over en door zendinstallaties vermeld in het samenwerkingsakkoord.

De samenwerking wordt geregeld in een huishoudelijk reglement vastgesteld door de toezichthoudende regulatoren in kwestie (artikel 2, tweede lid, van het samenwerkingsakkoord). Die machtiging aan de regulatoren om hun samenwerking in een huishoudelijk reglement nader te regelen kan slechts worden aanvaard in zoverre ze in dat huishoudelijk reglement niet kunnen afwijken van de decretale en reglementaire bepalingen die

¹⁴ GwH 13 juli 2005, nr. 128/2005, B.6.3; GwH 8 november 2006, nr. 163/2006, B.4.

de procedure regelen in geval van klachten en storingen over en door zendinstallaties, en het louter om het regelen van de interne werking van de betrokken instanties gaat.

Artikel 3

7. Naar luid van artikel 3 ervan treedt het samenwerkingsakkoord in werking op de datum van het laatste instemmingsdecreet. Aangezien dat decreet allicht niet op de datum van de bekrachtiging en de afkondiging ervan zal worden bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad, en bij gebrek aan enige precisering dienaangaande in werking treedt tien dagen na de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad, heeft dit tot gevolg dat het samenwerkingsakkoord terugwerkende kracht zal hebben. Dit moet worden vermeden.¹⁵ Daartoe zou kunnen worden bepaald dat het akkoord pas in werking treedt tien dagen na bekendmaking van het laatste instemmingsdecreet.

SLOTOPMERKING

8. De bijlagen bij het samenwerkingsakkoord waarmee beoogd wordt instemming te verlenen, kwamen niet voor in de stukken bij deze adviesaanvraag.¹⁶ Dit moet worden verholpen bij de indiening van het voorontwerp in het Vlaams Parlement.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Greet VERBERCKMOES

Jo BAERT

¹⁵ Volgens de vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof is de niet-retroactiviteit van wetgevende normen een waarborg ter voorkoming van rechtsonzekerheid. Die waarborg vereist dat de inhoud van het recht voorzienbaar en toegankelijk is, zodat de rechtzoekende in redelijke mate de gevolgen van een bepaalde handeling kan voorzien op het tijdstip dat die handeling wordt verricht. De terugwerkende kracht kan enkel worden verantwoord wanneer ze onontbeerlijk is voor de verwezenlijking van een doelstelling van algemeen belang, zie o.m.: GwH 14 januari 2016, nr. 3/2016, B.22; GwH 3 februari 2016, nr. 16/2016, B.12.1; GwH 28 april 2016, nr. 58/2016, B.9.2; GwH 9 februari 2017, nr. 15/2017, B.9.2.

¹⁶ Maar wel in de stukken bij het voorontwerp waaromtrent de Raad van State heden advies 64.139/VR heeft gegeven.